בני אמונים
מחוקים כתורת אמת
לתלמידי חכמים ס"ק
בהדרכת אדון נבון מרשי שליט"א

א וועכנטליכע בלעטל ארויס געגעבן דורך בני אמונים

וכל מאמיניים

חג סוכות

מאוצרות אמונים

תשובה מאהבה אין יו"ט סוכות

די כוונה פון די ווארט 'הראשון' וואס שטייט אין פסוק (ויקרא כג מ): "וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים וַעֲנַף עֵץ עָבֹת וְעַרְבֵי נָחַל", דרש'ענען די חכמים (תנחומא אמור כב): "ראשון לחשבון עוונות", און אסאך וואונדערן זיך וואס איז די כוונה פון דער מדרש.

דער צדיק **רבי לוי יצחק פון בארדיטשוב** טייטש אזוי:

יום כיפור טוהן מיר תשובה מיראה, אלץ דער פחד פונעם יום הדין, אבער יו"ט סוכות ווייל מיר זענען מקיים די מצוות פון דעם יו"ט מיט א ליבשאפט און מיט א שמחה, קומט אויס אז מיר טוהן דעמאלטס תשובה מאהבה, און די חכמים זאגן דאך (יומא פו ב) אז דער וואס טוהט תשובה מאהבה ווערן זיינע עבירות איבערגעדרייט אויף זכויות, דעריבער ווערט דער ערשטער טאג פון יו"ט סוכות אנגערופן "ראשון לחשבון עוונות", ווייל פון דער טאג און ווייטער רעכנט מען אויך די אמאליגע עבירות ווי מצוות.

מיט דעם יסוד טייטש דער **'מנחת יצחק'** וואס מיר זאגן ביי מוסף אין די שלש רגלים: "ומפני חטאינו גלינו מארצנו", לכאורה פארוואס דערמאנט מען די זינד אין יום טוב, אבער לויט וואס מיר האבן געזאגט קענען מיר פארשטיין: ווייל צוליב די שמחה פון יו"ט טוהן אלע תשובה מאהבה, און דורך דעם ווערן די עבירות איבערגעדרייט אויף זכויות, דעריבער מעג מען עס דערמאנען אין יו"ט.

'קדושת לוי' האזינו; קובץ 'קול התורה' מב עמ' 31

אין יו"ט סוכות איז מען דן אויף די וואסער

די טעג פון יו"ט סוכות זענען ימי שמחה, אבער זיי זענען אויך ימי דין ווייל אין די טעג משפט מען אויף די וואסער. אויך די ד' מינים קומען צוליב דעם (ר"ה טז א, תענית ב ב), אזוי ווי די מעשה וואס ווערט אראפ געברענגט אין ספר **'מגיד מישרים'** (פרשת אמור):

דער 'בית יוסף' האט געבויעט א גרויסע סוכה העכער די ציון פון רבי שמעון בר יוחאי און זיין זוהן רבי אלעזר, און דארט איז ער געווען גאנץ יו"ט סוכות. אינמיטן זאגן די הושענות האט דער 'בית יוסף' ארום גערינגלט דעם ציון פון רבי אלעזר ווען ער האלט די ד' מינים אין זיין האנט, באלד האבן זיך די הימלען פארדעקט מיט גרויסע וואלקענעס און עס האט אנגעהויבן צו קומען רעגן.

דער הארץ פונעם 'בית יוסף' האט אנגעהויבן צו קלאפן, ווייל די חכמים (סוכה כח ב) האבן צוגעגלעכנט די רעגן וואס גייט אראפ אין יו"ט סוכות צו א קנעכט וואס קומט אנפילן א גלאז וואסער פאר זיין האר, און זיין האר גיסט אויף אים די וואסער, אבער דער 'מגיד' האט אים בארוהיגט אז דאס רעגן איז געקומען צוליב די הקפות וואס ער האט געמאכט אויפן היילינגן ציון מיט די ד' מינים, און אויב וואלט ער נאכאמאל ארום גערינגלט וואלט ווען געקומען אזא רעגן ווי אין די ציטן פון חוני המעגל.

***

בדרך רמז קען מען צולייגן, אז די ווארט 'מים' (מיטן כולל) איז בגימטריה 'אמן', און פון דא איז א רמז אז די רעגן קומט אין די זכות פון ענטפערן אמן, אזוי ווי חז"ל זאגן (תענית ח א): "אין גשמים יורדין אלא בשביל בעלי אמנה", און דאס איז אויך מרומז אין דעם וואס 'אמן' איז ראשי תיבות "**נתתי מטר ארצכם**".

'אמונת יצחק' ח"ב עמ' קיט

מורא'דיגע תיקונים ביי די נענועים

גאר געהויבענע זאכן אין די גרויסקייט פון די נענועים אין יו"ט סוכות שרייבט דער **'יסוד ושורש העבודה'** (שער האיתון יד):

"דער אריז"ל שרייבט געוואלדיגע כוונות אין די נענועים, און עס איז זיכער אז נישט יעדע מח קען עס אינזין האבן. 'ואתה אנוש כערכי' זאלסטו אינזין א פשוטע און וויכטיגע כוונה, און פון דעם זאלסטו זיך נישט אוועק ריקן, אז ביי יעדע הולכה און הבאה... זאלסטו אזוי אינזין האבן: 'לשם יחוד קוב"ה ושכינתיה לעשות נחת רוח ליוצרי'... ווייל ווען מ'וועט אינזין האבן די כוונה מיט א געוואלדיגע שמחה, וועט עס גערעכנט ווערן פאר השי"ת ווי ער וואלט אינזין געהאט אלע כוונות וואס די אנשי כנסת הגדולה האבן אינזין געהאט"

* * *

דער גאון **רבי יחזקאל אברהמסקי** האט געזאגט פאר איינער פון זיינע שטוב מענטשן:

"איך וועל דיר זאגן א פשוטע כוונה וואס דו זאלסט אינזין האבן ביי די נענועים: ווען דו שאקלסט אויף די זייט פון מזרח זאלסטו ביי דיר אין הארץ לויבן אויף די חסדים און די גוטע השפעות וואס דער אויבישטער האט דיך געשאנקען פון די מזרח זייט, און ווען דו שאקלסט אויף די צפון זייט זאלסטו לויבן אויף די חסדים וואס קומען פון צפון, און אזוי זאלסטו אינזין האבן ביי אלע זייטן.

ווייל ווען דער מענטש ערוועקט אין זיין הארץ ער זאל איינערקענען אין דעם אויבערשטן'ס חסדים און ער לויבט אויף דעם, ברענגט ער א ברכה און א ישועה אויף דער וועלט, און וועגן דעם זאגן די חכמים (סוכה לז ב) אז די נענועים האלטן אפ שלעכטע ווינטן און שלעכטע טוי (טל).

'פניני רבינו יחזקאל' ח"ב עמ' נו

א ישועה אין זכות פון ענטפערן אמן

"הוֹשַׁע נָא לְמַעַנְךָ אֱלֹקֵינוּ הוֹשַׁע נָא"

די ראשי תיבות פון 'הושע נא למענך אלוקינו הושע' זענען בגימטריה צ"א, ווי די גימטריה פון די שמות הקדושים 'הוי"ה' און 'אדנ-י' און אויך ווי די גימטריה פון 'אמן'.

דאס איז א רמז אויף וואס חז"ל זאגן ('תיקוני זוהר' מ א) אז דער וואס ענטפערט אמן בכל כוחו ווערט אנגענומען זיין תפילה און מ'צורייסט זיין שלעכטע גזר דין אויף זיינע זיבעציג יאר. אזוי ווי עס שטייט (ישעיהו נח ט): "אָז תִּקְרָא וַה' יַעֲנֶה" - 'אז' איז בגימטריה 8, אז אין די זכות פון די 8 אותיות פון די צוויי שמות הקדושים, וואס איז דער סוד פון אמן, איז דער מענטש זוכה אז זיין תפילה ווערט אנגענומען.

'להבות אש' עמ' רפד

פערל ווערטער איבער אמן און תפילה אין די פרשה

די אושפיזין געפונען זיך מיט אונז

אין איינע פון די סוכות טעג, ווען הרה"ק בעל 'ייטב לב' האט געפירט טיש, האט ער געזאגט פאר די חסידים וואס האבן געוואלט זוכה זיין צו א ישועה און א ברכה:

"פארוואס זוכן ענק ברכות און סגולות, די אושפיזין געפינען זיך יעצט מיט אונז, און ענק קענען בעהטן פון זיי אלעס וואס ענק ווילן..."

'צדיק כתמר יפרח' עמ' ו

סוכה און אמן

עס איז באקאנט אז די סוכה סימבאלעזירט אמונה אזוי ווי עס ווערט אנגערופן אין זוהר הקדוש (תצווה קפו ב) 'צילא דמהימנותא', ווייל דאס אליין וואס דער איד לאזט אפ זיין שטענדיגע וואוינונג און ציהט זיך אריבער צו א פראוואזאריש וואוינונג ווייל דער באשעפער האט אים אזוי באפוילן, דאס איז א באווייז אויף זיין אמונה און בטחון.

דער משגיח **רבי חיים פרידלענדער** האט עס קלאר ארויס געברענגט ('שפתי חיים' מועדים א' עמ' שלג): "ס'איז נישטא אזא פעסטונג אין דער וועלט וואס קען זיך פארמעסטן אקעגן די שטארקייט פון די סוכה, ווייל די באדייט פון סוכה איז אמונה, און ווען א מענטש גלייבט אינעם בורא עולם מיט א אמונה שלימה געפינט ער זיך ממש תחת כנפי השכינה".

א וואונדערליכער רמז צו פארבינדן צווישן די סוכה און אמונה שרייבט דער **'חסד לאברהם'** (סוכות דף לד): די ווארט 'סוכה' איז בגימטריה צ"א אזוי ווי די גימטריא פון 'אמן', צו לערנען אז אזוי ווי ענטפערן אמן סימבאלעזירט אמונה, אזוי אויך די מצוה פון סוכה סימבאלעזירט אמונה.

און עס איז באקאנט אויף אסאך גדולים און צדיקים, צ.ב.ש. ווי **רבי נפתלי ראפשיצער** און דער **דברי חיים פון צאנז** וואס האבן זיך געפירט אנצינדן אין זייער סוכה 91 ליכט, און אויך דער **'דברי יואל' פון סאטמאר** האט געהייסן אויפהענגען אין זיין סוכה 91 לעמפלעך אלץ א רמז אז די מספר צ"א סימבאלעזירט דעם טיפן באדייט פון דעם יו"ט.

'פרי הכרם' עמ' ג; מחזור 'דברי יואל' מנהגי קודש אות ג

סכך איז אקעגן די מאה ברכות

'סכך' איז בגימטריה 'הונדערט', אקעגן די מאה ברכות, דאס איז א רמז אז זאגן די מאה ברכות יעדן טאג באשיצט אויף דעם מענטש, אזוי ווי דער טור ברענגט (או"ח מו) אז ווען עס זענען געשטארבן יעדן טאג הונדערט נפשות פון כלל ישראל, האט דוד המלך ע"ה מתקן געווען צו זאגן די מאה ברכות און דורך דעם האט ער אפגעהאלטן די מגיפה וואס איז געווען.

מ'קען צוליינן און זאגן לויט וואס ס'איז באקאנט אז 'סוכה' איז בגימטריה 'אמן', און אזוי ווי די סכך טוהט זיך אנלאנען אויף די סוכה, אזוי טוהט זיך די ברכה אנלאנען אויף די 'אמן' וואס מ'ענטפערט, אזוי ווי דער רבינו בחיי (שמות יד א) זאגט אז דער וואס זאגט די ברכה איז ווי א עד אחד, און דער וואס ענטפערט אמן איז ווי דער צווייטער עד וואס איז משלים דעם ערשטן עד און דורך אים האט די עדות א קיום.

'אור יצחר' פתח דבר

תענה אמונים

א בליק לויטן סדר פון דאוועגען

אנא ה' הושיעה נא

יעדן טאג פון יו"ט סוכות, נאכן זאגן הלל פירן מיר זיך ארום נעמען די בימה צוזאמען מיט א ספר תורה ווען מיר האלטן די ד' מינים אין אונזערע הענט, און מיר זאגן די פיוטים פון די 'הושענות'. אין דעם ארטיקל וועלן מיר פראבירן נאכגיין נאך זיין מקור און דער טעם פון דעם אור-אלטן מנהג, און אויסרעכענען אביסל פון זיינע סגולות און זיינע מעלות.

ארום נעמען די מזבח און אין אונזערע צייטן די ספר תורה

דער יסוד פון דער מנהג פון זאגן די הושענות איז שוין פון גאר א לאנגע צייט, עס ווערט שוין געברענגט אין די לשון פון די משנה אין מסכת סוכה (פ"ד מ"ה) אז אין די צייט וואס די בית המקדש איז געשטאנען: "בְּכָל יוֹם מַקִּיפִין אֶת הַמִּזְבֵּחַ פַּעַם אַחַת, וְאוֹמְרִים: אָנָּא ה' הוֹשִׁיעָה נָּא, אָנָּא ה' הַצְלִיחָה נָּא. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אֲנִי וָהוֹ הוֹשִׁיעָה נָּא"

אויף דער המשך פון דער מנהג נאכן חורבן הבית קענען מיר זיך טרעפן אין דער מדרש (ילק"ש תהלים תשג) אויפן פסוק אין תהלים (כו ו): "אֶרְחַץ בְּנִקָּיוֹן כַּפָּי וַאֲסֹבְבָה אֶת מִזְבַּחֲךָ ה'":

"יעדן טאג האט מען ארום גענומען דעם מזבח איינמאל, וויאזוי איז געווען דער סדר? אלע אידן, גרויס און קליין, נעמען זייערע לולבים אין זייערע רעכטע האנט און זייערע אתרוגים אין זייער לינקע האנט און רינגלען ארום איינמאל די מזבח... מילא אין די צייט וואס עס איז געווען א מזבח, אין היינטיגע צייטן - דער חזן פון שוהל שטייט ווי א מלאך אלקים און די ספר תורה איז אין זיין ארעם, און די מענטשן נעמען אים ארום אזוי ווי ביי די מזבח".

דער טעם פארוואס מ'האט מתקן געווען ארום נעמען די ספר תורה א זכר צו די מזבח ערקלערט דער ב"ח (או"ח תרס): "אז דאס צוהערן צו די תורה איז מכפר אויף אונז אזוי ווי די מזבח", און אין 'ביכורי יעקב' (שם סק"א) לייגט ער צו מער הסבר אויף דעם לויט וואס חז"ל זאגן (מנחות לא ב) אז היינטיגע צייטן ווען מ'ליינט די פרשיות פון די קרבנות איז עס מכפר אויף אונז אנשטאט די מזבח.

נאך שרייבט דער מהר"ם שיק אין זיינע דרשות (סג) אז מיט דעם וואס מיר רינגלען ארום די בימה וואס אויף איר ליגט די ספר תורה ווייזן מיר מיט דעם אז די תורה איז דער צענטראלער פונקט פון אונזער לעבן, פון איר באקומען מיר אונזער חיות און אלע אונזערע באוועגונגען און אונזערע מעשים דרייען זיך ארום דעם.

די סדר פון די פיוטים פון די הושענות

און לויף פון די דורות, ווען מ'האט געוואלט פאראייביגן דעם בית המקדש אין אונזער זכרון, האבן די פריערדיגע מסדרי התפילה צוגעלייגט צו די סדר פון די הושענות וואס חז"ל האבן מתקן געווען נאך ספעציעלע פיוטים אויף יעדן טאג, וואס זייער אינהאלט ברענגט ארויס א האפענונג צו די גאולה שלימה.

די פיוטים פון די הושענות וואס זענען איינגעפירט אין אונזערע צייטן טרעפן מיר צום ערשטן מאל דערמאנט אין די סידורי הגאונים (רע"ג, רס"ג ועוד), און אין די סידורים פון די שפעטערדיגע ראשונים טרעפן מיר נאך אסאך פיוטים וואס זענען פארפאסט געווארן דורך די גדולי הדורות, ווען דאס מערסטע ווערט אנגעזעהן דער באקאנטער פייטן רבי אלעזר הקליר, וואס זיינע פיוטים האבן מיר אין אונזערע סידורים.

אויב מיר וועלן אריינטראכטן אין די סדר פון די פיוטים, וועלן מיר באמערקן אז אלע זענען אויסגעשטעלט לויט די סדר פון אל"ף בי"ת, ווען אין אנהויב און אין ענדע זאגן מיר איבער די בקשה פון 'הושע נא', ווי א זכר צו די בקשה פון 'הושיעה נא' וואס מ'האט געזאגט אין די צייט וואס דער בית המקדש איז געשטאנען.

די טעם פארוואס דאפלען מיר די בקשה פון 'הושע נא' ביים אנהויב און ביי די ענדע פון יעדע שטיקל ערקלערט הרה"ק רבי יואל פון סאטמאר זצ"ל, אז אין אנהויב בעהטן מיר 'הושע נא' בעפאר מיר דערמאנען דעם זכות (ווי צ.ב.ש. 'למענך אלוקינו'), ווי א ארימאן וואס בעהט הילף כאטש ער האט נישט קיין זכות צו דעם. אבער נאך וואס מיר זענען שוין ארויף א מדריגה דורך דערמאנען די זכות דארפן מיר נאכאמאל בעהטן 'הושע נא', אזוי ווי דער בעל 'עקידה' (פר' נצבים) זאגט אז ווען א מענטש ווערט מער דערהויבן ווערט אויך מער די תביעה אויף אים, און ער דארף שוין א נייע ישועה כדי ער זאל קענען מער שטייגן נאך און נאך ביז צו העכסטע מדריגה ('דברי יואל' להו"ר א').

זאגן די הושענות - איז א צייט פון שמחה

כאטש אין די פיוטים פון די הושענות זאגן מיר ארויס געוויסע בקשות, און אין שולחן ערוך (או"ח תקעו יב) איז דאך גע'פסקנ'ט אז שבת און יום טוב זאל מען נישט דערמאנען קיין בקשות, דאך זענען די הושענות אנדערשט ווייל זיי זענען אינגאנצן שמחה, אזוי ווי עס ווערט געברענגט אין 'תרגום שני' אויף מגילת אסתר (ג ח) איבער די שבח פון כלל ישראל אז ווען זיי רינגלען ארום און זיי זאגן 'הושע נא', פרייען זיי זיך און זיי טאנצן.

אזוי אויך אין ביאור הגר"א אויפן שו"ע (או"ח תרס ב) ברענגט ער ווי א ראיה צו דער מנהג פון די הושענות פון דעס וואס די תורה האט געשריבן די מצוה פון (ויקרא כג מ): "ולקחתם לכם... פרי עץ הדר", נעבן די מצוה: "ושמחתם לפני ה' אלוקיכם", און דעריבער שרייבט דער גר"א אז מ'פירט זיך אז א אבל גייט נישט ארום דעם בימה ביי די הושענות ווייל זייער באדייט ברענגט ארויס שמחה.

דעם טיפן קשר צווישן א צייט פון שמחה צו א צייט פון בקשה, קענען מיר פארשטיין מיט דעם וואס הרה"ק דער 'שפת אמת' פון גער האט געזאגט (סוכות תרל"ט): "חז"ל האבן באשטימט צו זאגן די הושענות אין די טעג... ווייל די טעג ווערן אנגערופן טעג פון ישועה... **און אין טעג פון גאולה און ישועה דארף מען פארמערן צו בעהטן מ'זאל שוין געהאלפן ווערן מיט די ישועה שלימה".**

די סגולות פון די הקפות פון 'הושענא'

אין די ספרים פון די גדולי ישראל, איבערהויפט אין די ספרים פון די חכמי הקבלה, זעהן מיר אז זיי האבן באטראכט די צייט וואס מ'זאגט די הושענות, ווי גאר א הייליגע און א מסוגל'דיגע שעה. אזוי ווי דער מקובל רבי עמנואל חי ריקי שרייבט אין זיין ספר 'משנת חסידים' (ימי מצוה י ב): "און ביי די הקפה וואס מיר טוהן יעדן טאג ווערן מיר גערעטעוועט פון איין שר וואס אין אים זענען אריינגערכנט צעהן שרים פון די זיבעציג פעלקער".

אזוי דערציילט אויף זיך רבי יוזפא סג"ל דער בעל 'יוסף אומץ' (תתרמ"ח): "עס איז זייער וויכטיג מ'זאל זיך אנשטרענגען צו מאכן די הקפות מיטן לולב... ווייל דאס איז א זכר צו די הקפות ארום די מזבח, דעריבער איז די ענין זייער גרויס און טייער... און צוליב דעם האב איך זיך אנגעשטרענגט מיט אלע מיינע כוחות צו מאכן די הקפה, כאטש וואס די געדרענג וואס איז ארום איז זייער שווער פאר מיין שוואכן נאטור, אבער ברוך פודה ומציל... אז עס האט מיר קיינמאל נישט ווי' געטוהן קיין שום ווייטאג צוליב די הקפה..."

הרה"ק בעל 'אריה דבי עילאי' האט זיך געפירט צו דאווענען אין א צימער נעבן די שוהל. איינמאל ביים זאגן די הושענות האט זיך איינער פון די יונגע אייניקלעך געשטארקט און דורך א פענסטער האט ער אריינגעקוקט צו זעהן וואס דער זיידע טוהט, און ער איז פארוואונדערט געווארן ווען ער האט געזעהן ווי זיין הייליגער זיידע ליגט אויף די ערד אינגאנצן אויסגעצויגן און ער שרייט די 'הושענות' ווען זיין גאנצע קערפער ציטערט פון די הייליגקייט וואס איז דא אין די 'הושענות' ('ארי שבחבורה' ח"א עמ' סז).

למען דעת כל עמי הארץ

די סדר פון די הושענות ענדיגן מיר מיטן אויסרופן: "למען דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלוקים אין עוד", און מיר טרעפן עטליכע טעמים אין דעם:

דער 'בני יששכר' (אות חיים טו) ערקלערט, ווייל ביי די הקפות זענען מיר מכבד די ד' מינים, קענען אפשר די עם הארצים טראכטן חלילה אז ס'איז פארהאן נאך א כח אויסער דער באשעפער, אזוי ווי די גוים וואס דינען דעם אויבערשטנ'ס שלוחים טראכטן, צוליב דעם באלד נאך וואס מיר לייגן אראפ די ד' מינים רופן מיר אויס: "למען דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלוקים אין עוד".

נאך א טעם האט געזאגט דער בעל 'דברי ירמיהו' הגאון רבי ירמיהו פלעסנבערג א תלמיד פונעם 'בית הלוי', מיט דעם וואס איז אויבן דערמאנט געווארן אז מיט דער כח פון די הקפות טוהן מיר אונטער-טעניגן די שרים פון די פעלקער, דעריבער רופן מיר נאכדעם מיט א הויכע שטימע: "למען דעת... כי ה' הוא האלוקים אין עוד", ווייל אויף דעם ווארטן מיר, אז אלע פעלקער זאלן זיך אונטער טעניגן אונטער דעם אויבערשטן און זיי זאלן וויסן אז אין עוד מלבדו ('אוצר מנהגי ישורון' מז יב).

מעשה אמונים

א וועכנטליכע ערציילונג אויף אמן און תפילה

א אפענע נס ביי די אויספארשונגען

די גוטע נאמען פון יהושע'ס גאלדענע הענט וואס ער איז געשאנקען געווארן פון הימל איז שוין ווייט צושפרייט געווארן. אין לויף פון אסאך יארן וואס ס'זענען שוין אדורך פון ווען ער האט אנגעהויבן צו ארבעטן, האט ער שוין אויפגעבויעט אסאך הונדערטער שיינע פארגאלע'ס און זיינע קליענטן זענען געוואקסן מער און מער.

יהושע האט זיך געמאכט א מנהג, חוק ולא יעבור; פרייטאג ארבעט ער נישט, ס'זאל זיין וואס ס'זאל זיין. דעם טאג ווערט אינגאנצן אויסגעניצט אויף צו לערנען און זיך צוגרייטן צום שבת אינאיינעם מיט זיין גאנצע משפחה.

אזוי האט ער זיך געפירט מיט א פעסקייט, ביז יענעם פרייטאג וואס מיר גייען אצינד דערציילן. יענע יאר איז געווען גאר א געלונגענע יאר פאר יהושע. אין די טעג צווישן ראש חודש אלול ביז יום כיפור האט ער אנגעיאגט צו אויפבויען מער פון צוואנציג שיינע פארגאלע'ס. פרייטאג אויפצומארגנ'ס פון יום כיפור האט ער שוין ביי זיך אפגעמאכט אז דאס איז דאס, אויף דעם יאר האט ער שוין גענוג.

אבער די פלענער זענען פלענער און די מציאות איז מציאות. באלד אינדערפריה קלינגט אים די סעלפאון אין זיין טאש און פון די אנדערע זייט הערט ער א באקאנטע שטימע פון זיין אלטן גוטן פריינד א רייכער מענטש וואס האט יעצט געענדיגט צו בויען פאר זיך א נייע הויז:

"יהושע, איך ווייס אז דו ארבעסט נישט פרייטאג, אבער אין די לעצטע מינוט האט מיר געמאלדן דער בעל מלאכה אז ער וועט נישט קענען ענדיגן צו אויפשטעלן די פארגאלע. איך וועל דיר באצאהלן א דאפלטן פרייז אויב דו וועסט ענדיגן פאר מיר די ארבעט, כדי איך זאל קענען זיצן אין א געהעריגע סוכה דעם יו"ט וואס קומט".

אן צו וויסן פארוואס האט יהושע געענטפערט יא. און אזוי, אין א קורצע ארום האבן זיך שוין געהערט קלאפערייען אין די גאנצע געגנט. צוביסלעך האבן די ברעטער אנגעהויבן צו באקומען א צורה, און אין די מיטאג שעה'ן איז עס שוין געווען געענדיגט פאר א שיינע פארגאלע גרייט צום נוצן אין יו"ט.

די גרויסע סומע וואס מ'האט אים באצאהלט אזוי ווי מ'האט אים געהאט צוגעזאגט, אזוי אויך דער דורכ-גייער וואס האט זיך אומגעקוקט אויף זיין ארבעט און האט אים געזאגט אז ער וויל אויך באשטעלן ביי אים אזא ארבעט, האבן נישט בארוהיגט די אינערליכער געפיהל פון יהושע וואס האט אין אים געקלאפט אויף דעם וואס ער איז נישט בייגעשטאנען דעם ניסיון...

אבער די גרויסע איבערראשונג האט אים אפגעווארט ערב יו"ט סוכות. די סעלפאון האט אים נאכאמאל געקלונגען אין זיין טאש, און פון די אנדערע זייט איז נישט געווען קיין צווייטער נאר יענער 'תמימות'דיגער' דורכ-גייער וואס האט זיך יעצט פאגעשטעלט אז ער הייסט 'עופר' וואס ארבעט אין די איי. אר. עס. (רשות המיסים) וואס האט אים טרוקענערהייט געמאלדן אז ער איז געלאדנט צו קומען אויף אויספארשונגען אין די אפיס פון די איי. אר. עס. באלד נאך יו"ט סוכות.

די מעלדונג איז ארויפ געפאלן אויף יהושע ווי א דינער אין א העלן טאג. אין לויף פון זיינע ארבעט'ס יארן האט ער זיך טאקע משתדל געווען איינגעבן יעדע ארבעט, אבער מיט דעם אלעם, וועט אים זיין שווער צו קענען ענטפערן פאר די שווערע פארהערער פון די איי. אר. עס., אלץ די פשוטע סיבה אז נישט ווייניג ארבעט האט ער נישט אויפגעשריבן אזוי ווי עס פעלט אויס לויט די געזעץ, אזוי ווי יענע ארבעט וואס ער האט יעצט געענדיגט, און צוליב דעם האט ער זיך געשעמט פאר זיך אליין.

*

יהושע האט זיך געוואנדן צו עטליכע 'מבינים' וואס האבן אים צוגעזאגט אז פאר א 'צוגעפאסטע' סומע וועלן זיי אים ערלעדיגן דעם פראבלעם אויף אזא וועג צי' אויף א צווייטע, אבער זייער שנעל האט ער זיך איבערגעצייגט אז זייערע הבטחות זענען ווערד ווי א שאלאכץ פון קנאבל.

די טאג פון די אויספארשונגען האט זיך דערנענטערט, און יהושע'ס בלוט-דרוק איז ארויף געשפרינגען אין די הויכע נומערן, ער האט פראבירט יעדע סארט עצה וויאזוי ארויס גיין פון די פלאנטער, אבער עס האט אויסגעזעהן אז ער האט נישט קיין וועג וויאזוי זיך ארויסדרייען. און ווער ווייסט וואו הארב וועט זיין זיין שטראף...

אינדערפריה פון דעם טאג פון די אויספארשונגען האט יהושע זיך נישט געקענט קאנצעטרירן ביים דאווענען, אין זיין מח זענען ארום געלאפן אן קיין אויפהער די אלע נעמען פון די שתדלנים וואס מיט זיי האט ער גערעדט אין די לעצטע טעג, כמעט אלע האבן שוין געהויבן די הענט מיט יאוש, אבער דריי האבן נאך אלץ צוגעזאגט אז זיי וועלן טוהן וואס זיי קענען, פארשטייט זיך פאר א גוטן פרייז, און יהושע האט נאכאלץ געהאפט...

פלוצלינג האט זיך יהושע אויפגעכאפט פון זיינע געדאנקען, און ער האט זיך דערמאנט וואו און פאר וועמען שטייט ער יעצט און אין זיין הארץ איז ארויף געקומען די געדאנק: פארוואס דארף צוקומען צו פארמיטלער'ס, אין די צייט וואס דער אויבישטער בכבודו ובעצמו איז גרייט מיך צו אויסהערן?! און פלוצלינג ווי פון זיך אליינ'ס איז ארויס געקומען פון זיין הארץ די תפילה:

"רבונו של עולם, איך האב טאקע נישט גוט געטוהן אז איך האב אנגענומען א ארבעט אויף פרייטאג און אויף דעם בעהט איך יעצט א סליחה און מחילה, איך האב אויך געטוהן א נארישקייט אז איך האב נישט געפירט די ביכער ווי עס דארף צו זיין, אבער דו ווייסט אז אין יעדע זאך וואס האט א שייכות צו דיר האב איך אכטונג געגעבן מיט א אמת'דיגע גראדקייט. יעדן חודש האב איך געגעבן די מעשר געלט מיט א פונקליכן חשבון פאר צוועקן פון צדקה און חסד. איך האב זיך געלאזט קאסטן אסאך געלט אז איך זאל זוכה זיין צו זון און איידימער תלמידי חכמים, איך בעהט פון דיר רבונו של עולם אז דו זאלסט מיר שטיין צו די רעכטע האנט און דו זאלסט מיך ראטעווען פון דעם ביטערן דראאונג וואס שוועבט העכער מיר"

באלד נאכן ענדיגן צו דאווענען האט ער געפיהלט אין הארץ א געפיהל פון רוהיגקייט און ביטחון, די פשוט'ע ווערטער האבן אין אים אריינגעגאסן א שטארקייט, און ער האט זיך מחזק געווען צו דאווענען שחרית מיט כוונה און מיט ביטחון אז דער אויבישטער וועט אים העלפן.

אזוי שטארק איז ער געווארן רוהיג, אז באלד נאכן דאווענען האט זיך געאיילט צו קלינגען צו די לעצטע שתדלנים וואס אויף זיי האט ער זיך פארלאזט, און פון זיי געבעהטן זיי זאלן אויפהערן צו ארבעטן פאר אים ווען ער לייגט צו: "איך וועל ענק באצאהלן אויף די ארבעט וואס ענק האבן שוין געטוהן, איך האב זיך שוין א עצה געגעבן..."

זיי האבן נישט געגלייבט וואס זיי הערן, אבער ער האט זיך געהאלטן ביי זיינס אז ער האט זיך שוין א עצה געגעבן, און מיט א הארץ פול מיט בטחון האט ער אנגעצינדן זיין אויטא און האט זיך ארויס געלאזט אויפן וועג צו די אפיס פון די איי. אר. עס..

*

די טונקעלע ווענט האבן אים אויפגענומען מיט א שטרענגען בליק. און ווען צו זיין ציטער האט מען אים באלד געפירט צו דעם צימער פון דער דירעקטאר האט ער געמיינט אז די הימל פאלן אראפ אויף זיין קאפ.

מיט א ציטערדיגע הארץ האט ער זיך אראפ געזעצט אויפן בענקל, אקעגן איבער דעם דירעקטאר מיט א זויערן פנים. די הויפן שאלות וואס דער דירעקטאר האט אים געפרעגט האט אים קלאר געמאכט אז ער איז גוט באקאנט אין זיין גאנצע פעקל:

"פארוואס האסטו נישט קיין רעכנונג (רעסיט) אויף די ארבעט וואס דו האסט געארבעט אין די און די דאטום, און פארוואס האסטו נישט אויפגעשריבן יענע ארבעט...?" - האט דער דירעקטאר געפרעגט ווען זיין פנים ווערט מער און מער שטרענגער, ווען אקעגן אים זיצט יהושע אינגאנצן שטום, און זיינע אויגן זענען אויפגעהויבן צום הימל.

יהושע האט געווארט אויף זיין אורטייל, אבער פלוצלינג איז ווייך געווארן די שטימע פון דער דירעקטאר און האט אים אזוי געזאגט:

"גלייב מיר אז אויך איך א האלב פון דיינע זינד וואס דו האסט געטוהן וואלט איך דיך געקענט שטעלן צו א משפט, אבער איך קען דיר נישט ערקלערן פארוואס, עפעס אין מיר זאגט מיר אז איך זאל דיך אפלאזן.

פון דעסוועגן וועל איך אויפשרייבן די אלע החלטות איבער דיינע פאפירן, געדענק גוט אז אויב מ'וועט עס אמאל ארויס נעמען קענסטו זיך גוט פארפלאנטערן. יעצט ביזסטו באפרייט צו דיר אהיים, און פון היינט און ווייטער גיב אכטונג זיך אויפפירן ארנטליך, ווייל אזוי ווי איך האב דיר געזאגט, גארנישט ווערט נישט אויסגעמעקט..."

אזוי, אינגאנצן נישט פארשטענדליך האט זיך געענדיגט די מאדנע באגעגעניש, ווען יהושע גייט ארויס פון דארטן אן צו רעדן א ווארט, ווען ער איז אינגאנצן באפרייט, און זיין הארץ איז פול מיט לויב צו השי"ת אויף דעם וואס ער האט צוגעהערט זיין תפילה און אים געהאלפן למעלה מדרך הטבע.

'ומתוק האור' חג הסוכות

עיצובים shay